

HUOM! Tämä on alkuperäisen artikkelin rinnakkaistalenne. Rinnakkaistalenne saattaa erota alkuperäisestä sivutukseltaan ja painoasultaan.

PLEASE NOTE! This is an electronic self-archived version of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version:

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Kotila, H. & Mäki, K. (29.8.2024). Opinnollistamisen merkitystä on syytä tarkentaa Master-tutkinnoissa. *eSignals PRO*. <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2024082967141>

Copyright: © 2024 by the authors and Haaga-Helia University of Applied Sciences. Licensed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY NC SA) license (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>).

Opinnollistamisen merkitystä on syytä tarkentaa Master-tutkinnoissa

URN <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2024082967141>

[Hannu Kotila](#)

KT, yliopettaja

Haaga-Helia ammattikorkeakoulu

[Kimmo Mäki](#)

KTT, KL, korkeakoulupedagogiikan yliopettaja

Haaga-Helia ammattikorkeakoulu

Julkaistu : 29.08.2024

Opinnollistamisen alkuperäisenä ideana on ollut koulutuksen ja työn tekemisen ketterä yhdistäminen eli työnteon ja korkeakouluoppimisen kytkeminen yhteen. Opintojen aikana kertyvä osaaminen tunnistetaan opintopisteiksi suunnitelmallisesti korkeakoulun ohjeiden mukaan. (Kotila & Vanhanen-Nuutinen 2019; Mäki 2019.)

Opinnollistamisella on monia muotoja. Opiskelijälähtöisessä opinnollistamisessa työssä hankittu osaaminen liitetään osaksi opintoja. Työpaikkälähtöisessä opinnollistamisessa työpaikan henkilöstön osaamisen kehittäminen huomioidaan osana tutkinto-opintoja ja korkeakoululähtöisessä opinnollistamisessa tutkimus- ja kehittämishankkeissa hankittu osaamisen liitetään osaksi opintoja. (Mäki, Moisio & Aura 2017.)

Opinnollistamisella on vakiintunut asema ammattikorkeakoulututkinnoissa. Ammattikorkeakoulututkinnot ovat ammattiin suuntaavia, joten opintojen ja työn kytkeminen yhteen on luontevaa.

Opinnollistaminen ja tutkintojen viitekehys

Ylemmissä ammattikorkeakoulututkinnoissa eli Master-tutkinnoissa tilanne on monimutkaisempi. Ylempi ammattikorkeakoulututkinto sijoittuu tutkintojen viitekehyksessä tasolle 7, eli samaan kuin muut ylemmät korkeakoulututkinnot. Miten henkilö hallitsee laaja-alaiset ja pitkälle erikoistuneet oman alansa erityisosaamista vastaavat käsitteet, menetelmät ja tiedot, joita käytetään itsenäisen ajattelun ja/tai tutkimuksen perustana, kuten määrittelyssä sanotaan?

Master-opiskelijat ovat kokeneita osaajia. He ovat suorittaneet opiskelun edellytyksenä olevan ammattikorkeakoulututkinnon, ja 43 prosenttia heistä on suorittanut aiemmin myös ammatillisen tutkinnon. Heillä on vähintään kaksi vuotta työkokemusta tutkinnon suorittamisen jälkeen, useimmilla paljon enemmän.

Opinnollistamisen epäselvä tilanne Master-opinnossa

Osana Vake-hanketta selvittelimme opinnollistamisen käytäntöjä Master-tutkinnoissa. Kävi ilmi, että useat ammattikorkeakoulut eivät ole miettineet koko asiaa ja osalle opettajistakin käsitteet ja määritelmät olivat outoja. Myös aiemmin hankitun osaamisen, osaamisen osoittamisen ja opinnollistamisen teemoista puhutaan opettajien kesken eri merkityksin.

Samaan aikaan meidän pitäisi kehittää ylempää ammattikorkeakoulututkintoa niin, työmarkkinoilla toimivilla on entistä paremmat edellytykset edetä koulutus- ja tyourallaan jatkuvan oppimisen periaatteiden mukaisesti.

Yleisesti ajatellaan, että työpaikkalähtöinen opinnollistaminen voisi olla Master-koulutukseen sopiva opinnollistamisen malli. Siinä huomioitaisiin jatkuva oppiminen, ja opintojen aikana tapahtuva siirtyminen vaativampaan tehtävään voisi olla tapa varmistaa kansallisen viitekehysten taso. Työpaikkalähtöinen opinnollistaminen voisi olla väline englanninkielisten koulutusohjelmien opiskelijoiden integroimiseksi tiiviimmin suomalaiseen työelämään.

Tarvitsemme siis työpaikkalähtöisen opinnollistamisen määritelmän ylempään ammattikorkeakoulututkintoon.

Ehdotus opinnollistamisen määritelmäksi

Ehdotuksemme mukaan opinnollistaminen tarkoittaa ylemmässä ammattikorkeakoulututkinnossa työssä hankitun osaamisen liittämistä osaksi opintoja siten, että uusi työ vastaa vaatimustasoa 7 (master-taso) osaamisen viitekehyksessä. Jos henkilö on työsuhteessa, osaamisen hankkimiseen tehdään oma suunnitelma.

Ehdotamme, että opettaja arvioisi työn vaatimustason ja että kullakin koulutuslalla olisi omat esimerkit tyyppillisistä osaamistason 7 työtehtävistä.

Ammattikorkeakoulu loisi kumppaneiden kanssa työpaikkalähtöisen opinnollistamisen menettelytavan, jolla englanninkielisten koulutusohjelmien opiskelijat voitaisiin integroida tiiviimmin suomalaiseen työelämään.

Kirjoittajat toimivat [VaKe – Valtakunnallinen ylempien ammattikorkeakoulututkintojen kehittämishankkeessa](#).

Lähteet

Kotila, H. & Vanhanen-Nuutinen, L. (toim.) 2019. [Työn ja oppimisen liitto. Toteemi-hankkeen uusia innovaatioita](#). Haaga-Helian julkaisut 8/2019. Haaga-Helia ammattikorkeakoulu. Helsinki.

Mäki, K. 2019. [Työn opinnollistaminen mullistaa työssä oppimisen ja oppimisen työstä](#). Teoksessa N. Finell, E. Kärnä, T. Römer-Paakkanen, H. Vahtera & T. Vesala-Varttala (toim.)

Paras syntyy yhdessä – luovia ratkaisuja liiketoimintaan. Haaga-Helian julkaisut. Haaga-Helia ammattikorkeakoulu. Helsinki.

Mäki, K., Moisio, A. & Aura, P. (toim). 2017. [Kolme kulmaa opinnollistamiseen – opas opinnollistamisen ratkaisuista, työkaluista ja vinkeistä](#). Haaga-Helian julkaisut 7/2017. Haaga-Helia ammattikorkeakoulu. Helsinki.

[VaKe – Valtakunnallinen ylempien ammattikorkeakoulututkintojen kehittämishanke](#). Luettu 20.8.2024

[Valtioneuvoston asetus tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehyksestä 120/2017](#). Luettu 20.8.2024.